

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 9P/88/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612209382
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škrovanová
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2012:2612209382.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica samosudkyňou Mgr. Katarínou Škrovanovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: S. H., J.. X.X.XXXX, Y. bytom ako matka, t.č. u starej matky na adrese N., E. XXX/XX a M. H., J.. XX.X.XXXX, trvale bytom ako matka, t.č. W. Q. G. K. G., E. V. XXX/X, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, deti rodičov: N. H., J.. XX.X.XXXX, G. N., H. XXX/XX M. K. M. O., J.. XX.X.XXXX, Y.Č.. G. G. K. G., E. V. XXX/X o návrhu otca na zmenu zverenia maloletých detí za účasti okresného prokurátora takto

rozhodol:

Maloleté deti S. M. sa zverujú do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený a povinný v bežných veciach deti zastupovať a spravovať ich majetok a matka je povinná platiť na maloleté deti výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa zákona o životnom minime na každé z detí splatné vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Matka je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi každý párny týždeň v roku vždy v sobotu v čase od 9.00 hod. do 12:00 hod. v mieste bydliska starej matky maloletých detí O.J. H. J. M. N., E. XXX/XX, pričom otec je povinný zabezpečiť riadne a včas prítomnosť detí na tejto adrese, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Súd určuje nad výchovou maloletých detí dohľad, a to v trvaní jedného roka, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Senica č.k. XP XX/XXXX - XX zo dňa X.XX.XXXX.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec sa návrhom podaným na tunajšom súde domáhal zmeny zverenia maloletých detí, deti žiadal zveriť do svojej osobnej starostlivosti a matke určiť výživné v minimálnej výške. V návrhu uviedol, že rozsudkom tunajšieho súdu boli deti zverené matke. Už dlhší čas pozoruje, že starostlivosť matky o deti je nedostačujúca. Matka svojím správaním ohrozuje bezpečnosť detí a ich zdravie. Matka sa odmieta liečiť. Dcéra S. býva už od januára 2012 u starej mamy, ktorá sa o ňu stará, vodí ju do školy. Aj starí rodičia priznali, že matka starostlivosť o deti nezvláda. Syn M. Q. XX.X.XXXX býva u otca. Otec sa o deti bojí, chce, aby vyrastali v kludnom prostredí, preto žiadal zveriť do svojej starostlivosti obe deti.

Matka sa k návrhu nevyjadrila.

Kolízny opatrovník ako aj okresný prokurátor sa k návrhu otca pripojili.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, vyjadrením kolízneho opatrovníka, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 7P 75/2011, uznesením č.k. 9P 88/2012 - 8, správami od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, od Sociálnej poisťovne pobočka Senica a potvrdením o podaní daňového priznania otca a zistil tento skutkový stav veci:

Výsluchom otca mal súd preukázané, že matka sa o deti nestará, nezaujíma sa o ne, nezabezpečuje starostlivosť o deti riadne. Má psychické problémy. Maloletá S. od januára 2012 býva u starej mamy a M. býva od septembra 2012 s otcom. Predtým žili deti s matkou, teraz matku vidia, keď za nimi príde k starej matke. Deti majú z matky strach, predovšetkým maloletý M. je po stretnutí s ňou nepokojný. Otec je živnostník, pracuje denne od rána zhruba do druhej hodiny po obede. Od mesta Senica dostal 2-izbový byt, v deň pojednávania prevzal kľúče od bytu. Otec má s deťmi pekný vzťah, majú sa radi. S deťmi otec rozpráva po slovensky. Za škôlku platí otec mesačne 37 € za stravu a školné, S. chodí na obedy, ktoré stoja 20,20 € mesačne a školský klub, ktorý navštevuje, stojí 8 € mesačne. Otec žiadala, aby súd styk matky s deťmi zakázal.

Kolízny opatrovník potvrdil skutočnosti uvádzané otcom. Maloletý M. je u otca od 17.9.2012, maloletá S. býva od januára 2012 u starej mamy. Takto sa situácia riešila do doby, než si otec zoženie samostatné bývanie. To sa podarilo, otec získal mestský nájomný byt. Stará matka ako aj krstná mama detí, švagriná otca, prisľúbili pomoc otcovi s výchovou detí i do budúcnosti, najmä pri zabezpečovaní prípravy S. do školy. Odvtedy, ako deti nebývajú s matkou, riadne navštevujú školu i škôlku. Otec na výživu detí vždy riadne prispieval, keď bývala maloletá u starej mamy, robil nákupy do domácnosti a maloletej dával 20 €. Deťom bola situácia vysvetlená, chápu, čo sa bude diať, tešia sa, že budú bývať s otcom. Matka detí nie je duševne v poriadku, z komunikácie s matkou aj z minulosti je zrejmé, že ide o neliečeného psychiatrického pacienta. Matka sa nikdy neliečila, napriek naliehaniam rodiny aj kolízneho opatrovníka. Matka chodievala za deťmi k starej matke, deti sa jej ale boja. Prinesie deťom aj navarené jedlo, toto im však stará mama nedáva, nakoľko podľa jej informácií matka dávala deťom do jedla okenu, vraj im to tak chutilo. Matka má nedoplatky na nájomnom, z bytu bude pravdepodobne vystahovaná. Má nedoplatok za elektrinu, v minulosti bola aj niekoľko mesiacov odpojená, pritom sporák je na elektrinu. Otec nedoplatky za elektrinu v minulosti doplácal. Matka vyhadzovala z okna matrace, susedia na ňu kvôli jej správaniu podávali sťažnosti. Kolízny opatrovník mal za to, že by nebolo vhodné zakázať styk matky s deťmi úplne, ako žiadala otec, navrhol úpravu obsiahnutú vo výroku rozsudku. Zároveň žiadala o určenie výchovného dohľadu.

Pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 7P 75/2011 mal súd preukázané, že rozsudkom č.k. 4P 72/2011 - 18 zo dňa 4.10.2011 bola schválená rodičovská dohoda ohľadom zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 90 € mesačne na maloletú S. a 70 € mesačne na maloletého M..

Uznesením č.k. 9P 88/2012 - 8 mal súd preukázané, že dňa 24.9.2012 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým boli deti zverené do osobnej starostlivosti otca a matke určené výživné v minimálnej výške. Dôvodom nariadenia predbežného opatrenia bola potreba okamžitej úpravy rodinných pomerov za účelom zabezpečenia riadnej starostlivosti o maloleté deti.

Správami od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica mal súd preukázané, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu rodičov. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 4.10.2011 boli deti zverené matke a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť. Následne uznesením tunajšieho súdu zo dňa 24.9.2012 boli deti predbežne zverené do osobnej starostlivosti otca. Maloletá S. navštevuje 2. ročník základnej školy v Senici, maloletý M. chodí do škôlky v Senici. Dochádzka oboch detí je pravidelná. Otec dostane od Mesta Senica 1.11.2012 do nájmu 2-izbový byt. V súčasnosti mu starostlivosť o deti pomáha zabezpečovať stará matka detí pani H.. V starostlivosti otca o deti neboli zistené žiadne nedostatky. Matka býva zatiaľ v 1-izbovom byte, ktorý jej však bude odobratý z dôvodu neplatenia nájmu, v súčasnosti beží výpovedná lehota do 31.10.2012, výzva k vystahovaniu je do 2.11.2012, ak matka neodovzdá byt, bude dňa 8.11.2012 deľovaná. Matka sa s deťmi stretáva v domácnosti starej matky H.. Matka je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 21.8.2012, evidencia trvá.

Správou od Sociálnej poisťovne pobočka Senica mal súd preukázané, že matka nepoberá dávky v nezamestnanosti.

Potvrdením o podaní daňového priznania otca za rok 2011 mal súd preukázané, že základ dane za uvedené obdobie predstavoval 1531,68 €, čo predstavuje čistý príjem cca 128 € mesačne.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze.

Podľa § 25 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z.z. plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 prvá veta zákona č. 36/2005 Z.z. pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že zmena úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom je nevyhnutná. Od času, kedy boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky, prišlo k podstatným zmenám pomerov na strane matky, ako aj detí. V priebehu času vyšlo najavo, že matka nie je schopná zabezpečiť riadnu starostlivosť o deti, a túto ani nezabezpečuje. Starostlivosť o maloletú S. reálne už trištvrte roka zabezpečuje stará matka, maloletý M. už taktiež nie je v starostlivosti matky, býva s otcom. Matka sa nedokáže o deti postarať. Napriek tomu, že otec platil výživné vždy riadne a pomáhal matke i nad rámec bežného výživného, neplatila matka nájomné, platby za elektrinu, v dôsledku čoho jej v súčasnosti hrozí vysťahovanie z bytu. Ešte podstatnejšou je ale tá skutočnosť, že matka má vážne psychické problémy a vzhľadom k tomu, že odmieta návštevu lekára, stáva sa hrozbou pre zdravý vývoj detí, a to ako psychický, tak fyzický. Deti majú v súčasnosti z matky strach. Na nevhodné správanie matky poukazovali aj jej susedia. Až keď deti prestali bývať s matkou, začali riadne navštevovať školu a škôlku, dovtedy tomu tak nebolo. Na druhej strane otec prejavil skutočnú snahu o výchovu detí, o tieto sa zaujímal aj v čase, keď deti bývali s matkou. Aby sa mohol o deti osobne starať, zohnal si v Senici, kde deti chodia do školy a do škôlky, byt, pri výchove a starostlivosti o deti spolupracuje aj so staro matkou detí a ich krstnou mamou. Otec je živnostník, pracovná doba mu umožňuje vyzdvihnúť deti zo školy a zo škôlky a tráviť s deťmi dostatok času. V starostlivosti otca o deti neboli zistené žiadne nedostatky. Keďže matka nedokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté deti a nevytvára priaznivé prostredie pre zdravý vývoj maloletých detí a otec, ktorý prejavil záujem o zverenie detí do svojej osobnej starostlivosti, sa o deti stará riadne, bez zistených nedostatkov, s prihliadnutím na pekný vzájomný vzťah otca a maloletých detí rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a deti zveril otcovi.

Vzhľadom na sociálnu a finančnú situáciu matky, ktorá je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce a v situácii, keď zrejme príde o strechu nad hlavou, i s ohľadom na jej zdravotný stav, nebolo možné matke určiť vyššie výživné než je zákonom stanovená minimálna hranica.

Pokiaľ ide o stretávanie sa matky s deťmi, súd sa stotožnil s názorom kolízneho opatrovníka, že by nebolo vhodné úplne zamedziť styku detí s matkou. Podľa názoru súdu by nebolo v záujme detí, aby odrazu zostali bez akéhokoľvek kontaktu s matkou, no vzhľadom k narušeným vzťahom medzi deťmi a matkou, vzhľadom k obavám detí zo správania matky upravil styk len v rozsahu každých 14 dní v trvaní 3 hodín, a to v mieste bydliska starej matky detí, teda osoby, ku ktorej majú deti dôveru a u ktorej sa v súčasnosti s matkou aj sýtajú.

Vzhľadom k tomu, že v rodine existujú nedoriešené problémy týkajúce sa zdravotného stavu matky, tiež vzhľadom k tomu, že otec doposiaľ osobne zabezpečoval starostlivosť len o syna, zatiaľ čo v budúcnosti sa bude osobne starať o dve deti, ako aj vzhľadom k tomu, že otec je cudzí štátny príslušník s nedokonalým zvládnutím slovenského jazyka a teda s potrebou poskytnutia pomoci iných rodinných príslušníkov najmä pri príprave maloletej S. na vyučovanie, je podľa názoru súdu vhodné a v záujme maloletých detí, aby rodina bola naďalej pod dohľadom orgánu starostlivosti o deti, a to minimálne po dobu jedného roka. Preto bol nad výchovou maloletých detí určený dohľad.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., nakoľko ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Senica ku Krajskému súdu v Trnave, v troch vyhotoveniach.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo

Veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.